

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **N. K.**

oskarżonego o czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 września 2024 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt IX Ka 1874/22

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 7 października 2022 r., sygn. akt II K 452/22

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę,**
- 2. zwolnić oskarżonego N. K. z kosztów sądowych postępowania skargowego, obciążając nimi Skarb Państwa,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K., z Kancelarii Adwokackiej w K., kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych 60/100 groszy), w tym 23% VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu w postaci sporządzenia i wniesienia skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 października 2022 r., sygn. akt II K 452/22, Sąd Rejonowy w Kielcach uniewinnił N. K. od zarzucanych mu czynów z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt IX Ka 1874/23 uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu sądowi.

Na powyższy wyrok skargę w trybie art. 539a § 1 i 2 k.p.k. złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach w całości na korzyść oskarżonego i zarzucając naruszenie:

„art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji mimo braku ku temu przesłanek”.

Formułując powyższy zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu oraz o przyznanie kosztów sporządzenia środka odwoławczego z urzędu według norm przepisanych, oświadczając, że nie zostały uiszczone w żadnej części.

W odpowiedzi na skargę Prokurator Rejonowy Kielce-Wschód w Kielcach wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy jest niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k., bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu

sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19).

Podstawą wydania zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku był przede wszystkim przepis art. 454 § 1 k.p.k. i stwierdzenie przez Sąd Okręgowy w Kielcach, że Sąd I instancji błędnie uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do przypisania oskarżonemu zarzuconych mu czynów zabronionych. W końcowej części uzasadnienia oprócz podstawy z art. 454 § 1 k.k. zaznaczono również art. 437 § 1 k.p.k. wskazujący na konieczność ponownego przeprowadzenia w całości przewodu sądowego. Lektura uzasadnienia Sądu odwoławczego wskazuje jednak, że główną przyczyną uchylenia wyroku była obowiązująca w postępowaniu odwoławczym reguła *ne peius*. Sąd II instancji opisał bowiem stwierdzone uchybienia w zakresie oceny dowodów oraz pominięcie wielu dowodów zgromadzonych w sprawie, które wskazywały na inny przebieg wydarzeń w sprawie niż zaprezentowany przez Sąd I instancji. Sąd odwoławczy dostrzegł bowiem, że złożenie przez oskarżonego wniosku o zarejestrowanie działalności gospodarczej nastąpiło w innym momencie niż zadeklarowana data rozpoczęcia tej działalności, co zniweczyło przekonanie Sądu Rejonowego o niemożności popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów z uwagi na zbieżność daty rozpoczęcia działalności gospodarczej z okresem jego pobytu w zakładzie karnym. W świetle tej właśnie oceny Sąd odwoławczy stwierdził istnienie podstaw do odmiennego rozstrzygnięcia co do trafności postawionych oskarżonemu zarzutów. Wobec zaś uznania przez Sąd I instancji, że „wszelkie późniejsze ustalenia nie mają znaczenia” wskazywana przez Sąd II instancji konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości jawi się jako uzasadniona, skoro nie tylko błędnie zinterpretowano dowody w sprawie przeprowadzone, ale również gros dowodów zgromadzonych w sprawie zlekceważono. W kontekście wskazanej podstawy uchylenia wyroku z art. 454 § 1 k.p.k. zbędne było dodatkowe powołanie w podstawie rozstrzygnięcia także art. 437 § 1 k.p.k., nie prowadziło ono jednak do powstania uchybienia wskazanego w skardze.

Jednocześnie, wobec takich ustaleń Sąd Okręgowy jako sąd odwoławczy nie był z mocy art. 454 § 1 k.p.k. i wobec uniewinnienia oskarżonego przez Sąd

Rejonowy, uprawniony do zmiany wyroku, lecz zobowiązany do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu rozpoznawczym. W realiach niniejszej sprawy nie budzi zatem wątpliwości przyczyna podjęcia przez Sąd odwoławczy rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym, ani jego prawidłowość.

Z uwagi na powyższe oraz wobec niestwierdzenia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[PGW]

[ms]